

Faragó László - A reális tér elvesztése és a gyakorlati konstrukciókra való rátalálás

farago@rkk.hu

Tóth professzor úr a magyar társadalom- és regionális földrajz egyik meghatározó alakja, marxista geográfus, aki a fizikai/földrajzi térnek és az objektív társadalmi-gazdasági folyamatoknak döntő jelentőséget tulajdonított a térszervezésekben és a téralakításban. A valós, történetileg alakuló régiókat megkülönböztette a politikai diskurzusban (kortárs gyakorlatban) kialakított "kreálmányoktól", a "kvázi régióktól". A térelmélet, a társadalomföldrajz jelentős változásokon esett át az elmúlt évtizedekben. Egyrészt a társadalomtudományokban és a bölcsészettudományokban "téri fordulat" következett be, másrészt a tértudományokban társadalmi (szociológiai, inrrepretatív, posztmodern stb.) fordulat zajlik. Megtörtént a történelmi materializmus tériesítése és a nyugati marxizmus rovább él nemcsak a kritikai földrajzban, hanem néhány posztstrukturalista és posztmodern irányzatban is. Ezzel párhuzamosan jól kitapintható, hogy a fizikai tér, a természeti környezet vizsgálatáról a hangsúly egyre inkább átkerül a társadalmi jelenségekre, az ontológiai kérdésekről az ismeretelméleti problémákra, a téri, a területi tudásunk elemzésére. Előadásomban ezeknek az új törekvéseknek néhány jellemzőjét mutatom be és utalok az ebből következő eltérő tér-, struktúra- és régióértelmezésekre.